Nowy rząd na Litwie – socjaldemokraci po raz trzeci

15.7.2026 - Joanna Hyndle-Hussein | Ośrodek Studiów Wschodnich

14 lipca niewielką większością głosów – 72 na 141 parlamentarzystów – Sejm Litwy zaakceptował program i skład nowego rządu socjaldemokraty Mindaugasa Sinkevičiusa. Partia Socjaldemokratyczna (LSDP) utworzyła koalicję z centrolewicowym Związkiem Demokratów „W imię Litwy" (DSVL) byłego premiera Sauliusa Skvernelisa i klubem parlamentarnym tworzonym przez agrarny Związek Chłopów i Zielonych (LVŽS) oraz Akcję Wyborczą Polaków na Litwie – Związek Chrześcijańskich Rodzin (AWPL–ZChR). Koalicja będzie dysponować większością 75 głosów. Na realizację programu rząd ma dwa lata; kolejne wybory zaplanowano na październik 2028 r.

W bieżącej kadencji Sejmu, trwającej od października 2024 r., jest to trzeci gabinet z premierem socjaldemokratą na czele. Ostatni rząd pod wodzą Ingi Ruginienė upadł po wyrzuceniu z koalicji populistycznego Świtu Niemna, kontestującego jej prace.

Kolejne rządy socjaldemokratów realizują program centrolewicowy, którego najważniejsze elementy to oferta wsparcia socjalnego i wzmocnienie obronności. Obecny gabinet napotka trudności już na początku, gdyż decyzja Sejmu o jego powołaniu może być podważana. Opozycyjni konserwatyści i liberałowie twierdzą, że program rządu skierowano do parlamentu przed akceptacją składu nowego gabinetu przez prezydenta, co uznają za niekonstytucyjne, i zamierzają zwrócić się w tej sprawie do Sądu Konstytucyjnego.

Komentarz

- **Skład nowego rządu wskazuje, że zasiądzie w nim więcej polityków lojalnych wobec premiera zamiast ekspertów.** Sinkevičius dokonał istotnych zmian personalnych, wymieniając ośmiu z czternastu ministrów, ale program rządu był efektem ustaleń w koalicji zdominowanej przez LSDP i powstał bez udziału nowo powoływanych szefów resortów. Części ministrów nominowanych przez socjaldemokratów zarzuca się brak kwalifikacji – przykładowo, zbierający najwięcej krytyki minister finansów to dotychczasowy wiceminister spraw zagranicznych. LSDP ma problemy z pozyskaniem merytorycznie przygotowanych polityków, a ponadto wielu działaczy woli skoncentrować się na przygotowaniach do przyszłorocznych wyborów samorządowych. Do zmian nie doszło w resortach obrony – szefem pozostaje Robertas Kaunas – ani spraw zagranicznych – stanowisko utrzymał Kęstutis Budrys, blisko współpracujący z prezydentem. Praca Budrysa będzie poddawana ciągłej ocenie, bo socjaldemokraci krytykują go za zbytnie zbliżanie się do konserwatystów oraz skupianie się na przygotowaniach do udziału w kampanii prezydenckiej – kadencja Gitanasa Nausėdy upływa latem 2029 r. Na stanowisku minister sprawiedliwości pozostanie reprezentantka AWPL–ZChR Rita Tamašunienė, zaangażowana w działania na rzecz wspierania praw mniejszości.
- **Program rządu jest ambitny, jednak na jego realizację są tylko dwa lata, a premier nie wskazał źródeł finansowania.** Wśród kluczowych zadań Sinkevičius wymienił zapewnienie bezpieczeństwa, wydatkowanie ponad 5% PKB na obronę, wzmacnianie obrony powietrznej, utworzenie dowództwa dywizji wojsk lądowych do roku 2030 oraz przyjęcie niemieckiej brygady do 2027 r. Rząd chce realizować politykę prospołeczną, zwłaszcza prorodzinną, w związku z pogarszającą się sytuacją demograficzną. Do celów należą również poprawa jakości usług publicznych i edukacji, zwalczanie ubóstwa oraz polepszenie sytuacji emerytów. Wspierane mają być przedsiębiorczość i rozwój regionów, a także wzmacniana infrastruktura

transportowa i konkurencyjność portu w Kłajpedzie. Premier zapowiedział zakończenie procesu restytucji gruntów w Wilnie i innych miastach oraz wspieranie mniejszości narodowych przez egzekwowanie ich praw, w tym do nauki w szkołach mniejszości (zweryfikowana ma zostać istotna dla mniejszości kwestia minimalnej liczby uczniów w klasach). Pomimo rzetelnej diagnozy problemów i potrzeb społecznych brak wskazania źródeł finansowania obietnic rządu podważa wiarygodność premiera i jego programu.
- **Kluczowe cele litewskiej polityki zagranicznej – utrzymanie jedności UE, dobrych stosunków transatlantyckich i wsparcia dla Ukrainy – pozostają niezmienne.** Rząd stale opowiada się za przyspieszeniem procesów decyzyjnych w UE, w tym poszerzaniem możliwości głosowania większością kwalifikowaną, oraz za rozszerzeniem Unii. Chce wzmocnić strategiczne partnerstwo z USA, Niemcami i Polską oraz państwami nordyckimi i bałtyckimi. Nieprzerwanie oferuje też Ukrainie wsparcie w jej walce z Rosją oraz w staraniach o członkostwo w UE i NATO. Dyplomacja ponownie skoncentruje się na normalizacji stosunków z Chinami (do poziomu reprezentacji dyplomatycznej istniejącej w innych państwach UE). Rząd deklaruje wzmocnienie izolacji Białorusi, jeśli nadal będzie ona wspierać rosyjską agresję i nie będzie przestrzegać standardów bezpieczeństwa jądrowego w elektrowni w Ostrowcu. Testem intencji litewskiego rządu będzie stanowisko w kwestii przedłużenia wiosną przyszłego roku sankcji UE wobec Białorusi, w tym dotyczących eksportu nawozów potasowych, a także ewentualne wycofywanie się ze współpracy z Tajwanem – o którym premier nie wspomniał w programie – będące ceną za normalizację stosunków z Chinami.

ANEKS

Sylwetka premiera Mindaugasa Sinkevičiusa

Mindaugas Sinkevičius ma 42 lata, pochodzi z Janowa (lit. Jonava), jest ekonomistą z wykształcenia, doktorat obronił z nauk społecznych. 1 maja 2026 r. został przewodniczącym Partii Socjaldemokratycznej (LSDP; jako p.o. funkcję tę faktycznie sprawował od lipca 2025 r.).

Działalność polityczną rozpoczął w 2004 r. Wzorem ojca, posła na Sejm, wstąpił do LSDP. Najpierw kierował lokalnymi strukturami partii, a w roku 2015 został jej wiceprzewodniczącym. Jednocześnie rozwijał karierę w strukturach samorządowych, administracji państwowej i biznesie. W latach 2011–2016 pełnił funkcję burmistrza gminy w Janowie. Następnie, w latach 2016–2017, piastował stanowisko ministra rolnictwa w koalicyjnym rządzie Sauliusa Skvernelisa (LVŽS i socjaldemokraci). Od roku 2017 do 2019 był dyrektorem przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego Jonavos vandenys. Stanowisko burmistrza Janowa objął ponownie w roku 2019 i zajmował je do momentu przyjęcia nominacji na urząd premiera Litwy, jednak z przerwą od roku 2023, gdy wszczęto przeciwko niemu sprawę karną w związku z oskarżeniami o nadużycia finansowe – sprawa dotyczyła rachunków za usługi prywatne, które Sinkevičius miał opłacać z pieniędzy gminy, a także nabycia nieruchomości na własne potrzeby za środki należące do miasta oraz fałszowania faktur i innych dokumentów. W roku 2024 sąd uznał go za winnego, nakazał zapłatę grzywny i pozbawił biernego prawa wyborczego oraz pełnienia funkcji w instytucjach samorządowych i państwowych przez trzy lata. Polityk zaskarżył ten wyrok, a uniewinnienie uzyskał w roku 2025 dopiero w Sądzie Najwyższym, dzięki czemu mógł powrócić na zajmowane wcześniej stanowisko oraz odnowić członkostwo w partii i w lipcu 2025 r. objąć funkcję p.o. przewodniczącego ugrupowania.

Skład rządu Mindaugasa Sinkevičiusa

- Minister spraw zagranicznych: Kęstutis Budrys (nominowany przez LSDP)
- Minister obrony narodowej: Robertas Kaunas (LSDP)
- Minister finansów: Taurimas Valys (LSDP)
- Minister spraw wewnętrznych: Martynas Katelynas (LSDP)

- Minister łączności (transport i komunikacja): Juras Taminskas (LSDP)
- Minister energii: Lukas Savickas (Związek Demokratów „W imię Litwy”)
- Minister edukacji, nauki i sportu: Raminta Popovienė (LSDP)
- Minister kultury: Lukas Alsys (LSDP)
- Minister sprawiedliwości: Rita Tamašunienė (AWPL–ZChR)
- Minister gospodarki i innowacji: Edvinas Grikšas (Związek Chłopów i Zielonych)
- Minister ds. zabezpieczeń społecznych i pracy: Inga Ruginienė (LSDP)
- Minister środowiska: Ieva Andriulaitytė (nominowana przez LSDP)
- Minister zdrowia: Linas Kukuraitis (Związek Demokratów „W imię Litwy”)
- Minister rolnictwa: Kęstutis Mažeika (Związek Demokratów „W imię Litwy”)

https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2026-07-15/nowy-rzad-na-litwie-socjaldemokraci-po-raz-trzeci